

Začarali so ju skrivnostni Karnijci

Z zakoncema Habjan na turo po čudovitih prostranstvih nam malo znanega gorstva

KARNIJSKE ALPE so za Slovence skrivnostno in neznano gorovje. Čeprav so zelo blizu, jih ljubitelji gora iz Slovenije zelo poredko obiščejo. Da so Karnijske Alpe tudi nekoliko naše, pričajo slovenska imena v severnem delu gorovja, na primer Ojstrnik, Šinavc, soteska Krnice, prelaz Lonice, Tablja, Konjski Špik, Veliki Koritnik in druga. Zagotovo bi Karnijci za nas še naprej ostajali velika neznanca, če se ne bi pred slabimi 20 leti vanje zagledala zakonca iz Kamnika, **Vladimir Habjan** in **Irena Mušič Habjan**. Na silvestrski dan leta 2004 sta se prekaljena gornika, **alpinista**, publicista in gorska reševalca s turnimi smučmi povzpela na Lepi Vršič (Cima Bella) in se na mah zaljubila v to čudovito gorstvo.

Takšnega nimajo niti Italijani

A takrat še nista vedela, da se bosta v naslednjih letih več kot 150-krat vrnila v karnijska prostranstva in obhodila vse najvišje vrhove. Prav tako se jima ni sanjalo, da bo njuna ljubezen okronana z izdajo vodnika Karnijske Alpe: Med Julijci in Dolomiti, ki

je poleti izšel pri Planinski založbi in je tako celovit, da takšnega nimajo niti Italijani. Vodnik je prvi pri Planinski založbi, ki vsebuje QR-kode in je povezan s sistemom maPZS. Kot je dejal urednik knjige **Andrej Stritar**, uveljavljeni gorniški publicist in poznavalec Karnijcev, Slovenci s to knjigo dobivamo tako rekoč enciklopedijo Karnijskih Alp. »Težko si predstavljamo, da bi lahko gorstvo našim pohodnikom predstavili še bolje. Prepričan sem, da bo dolga leta in desetletja v

veselje in pomoč generacijam ljubiteljev nekoristnega, a tako lepega sveta,« je zapisal v uvodni besedi.

Gora ne zmanjka

Dve desetletji po prelomnem srečanju zakoncev Habjan s Karnijci in tri mesece po izidu vodnika sta manjšo društveno gorskih novinark in novinarjev, med katerimi je bila seveda tudi ekipa Slovenskih novic, popeljala v ta čudoviti svet. Prejšnji teden, ko so Karnijske Alpe še žarele v poletnem blesku, sta eno skupino po ferati Amici della Montagna (Prijetelji gora), drugo pa po **planinski**

poti popeljala na 2143 metrov visok vrh Monte Zermula. Izhodišče za turo je prelaz Lonice (Passo del Casson di Lanza), ki je oddaljen eno uro vožnje od nekdanjega mejnega prehoda Rateče. Vrh smo s prelaza dosegli po dveh urah vzpenjanja. Med plezanjem po ferati nam 66-letni Vladimir Habjan, sicer tudi urednik Planinske založbe in **Planinskega vestnika**, pove, kako je bilo videti zaljubljanje v to gorstvo. »To je kar težko opisati, a naju so Karnijci dobesedno začarali. Ko stopiš na en vrh, se ti odpre množica drugih, ki te preprosto vabijo. In teh gora ne zmanjka in ne zmanjka. Vedno se pojavi nekaj novega, kak nov vabljev vrh, nove doline, nove poti ... Karnijci so večji od vseh naših treh gorstev skupaj in so zelo raznoliki, od kucljev, poraslih s travo, do visokih in strmih skalnih vršacev, dolgih in težko prehodnih

dolin, sotesk, slapov, idiličnih planin in prijaznih vasic. Drugi čar Karnijcev je neizmerna divjina gorstva, nekateri predeli so popolnoma odročni in težko dostopni. Tam se počutiš kot pred stoletji, sam z naravo. Še posebno prvinski je

južni del, kjer ni množic ljudi in vidnih vplivov civilizacije, kar je v tem času za naju in verjetno še za marsikoga veliko razkošje. Tukaj se res počutiva kot doma,« pripoveduje.

Čare odkrila tudi drugim

Čeprav se je Vladimir, ki je doslej napisal že šest gorniških vodnikov, pred časom odločil, da je zanj konec pisanja, sta se z Ireno, navdušena nad Karnijci, vendarle odločila, da njihove čare odkrijeta tudi drugim slovenskim gornikom. »Gre za izjemno obsežen vodnik, zato je bilo delo zelo zahtevno. Najprej sva morala nekatere vrhove večkrat obiskati, ogromno je bilo preverjanja podatkov pa korektur.

Na koncu se je nabralo vsega preveč, in da je vodnik sploh lahko izšel in da knjiga ne bi bila pretežka, sva morala tekst krajšati. Poleg tega je tudi razlika, če greš v gore iz veselja ali službeno, saj moraš biti takrat bolj pozoren na zbiranje podatkov za opis, pri tem pa si ob nekaj tistega prvinskega užitka,« razloži. Gora sta se lotila od zgoraj, s severa iz Ziljske doline in doline Drave, ter odkrivala vedno bolj proti jugu. Med delovnim pohajanjem sta prevozila na tisoče kilometrov po avtocestah in ozkih

gorskih cestnicah, kjer se en avto težko pelje, kaj šele, da bi se dva srečala. »V teh krajih sva doživela veliko lepega, srečala veliko prijaznih ljudi in oskrbnikov, spala sva v avtu ali v kombiju na najbolj čudnih mestih, pozabila prižgane luči in v nedeljo zvečer iskala avtomehanika. Enkrat sva dobesedno tipala v megli, ko nisva vedela, ali sploh sva na pravem vrhu, naslednjič sva obračala pod vrhom in se vrnila drugič. Pa zgrešila kar celo dolino in se znašla v napačni, se prebijala med podrtimi drevesi in brodila čez gorsko reko, ker se je most podrł,« pripoveduje Vladimir. Gorniški vodnik sta Irena in Vladimir zasnovala tako, da sta cilje enakomerno porazdelila po vsem območju, a tako, da noben pomemben vrh ne manjka, predvsem pa je zastopana vsaka gorska skupina. Pri izboru tur sta še posebej izpostavila enodnevnice, seveda pa so v vodniku tudi ture, za katere predlagata dva dni ali več. »Karnijske Alpe so tako prostrane, da si mi, stisnjeni v naš mali košček treh slovenskih visokogorskih skupin, Julijskih Alp, Kamniško-Savinjskih Alp in Karavank, kar težko predstavljamo, da zavzema tako veliko območje eno samo gorstvo. Zato je razumljivo, da nam niso poznani prav vsi predeli teh gora. Če bližnje cilje za mejo še poznamo, se to z oddaljenostjo prav gotovo zmanjšuje in prej ali slej pridemo do skorajda neznanih gorskih skupin,« pojasni Vladimir. **TINA HORVAT**

» Ko stopiš na en vrh, se ti odpre množica drugih, ki te preprosto vabijo. 100 izletov

Vodnik Karnijske Alpe: Med Julijci in Dolomiti

zajema sto izletov in gorskih tur različnih težavnosti: 110 vrhov, dve soteski, 55 markiranih in osem plezalnih poti, 51 brezpotij in štiri **alpinistične** vzpone.

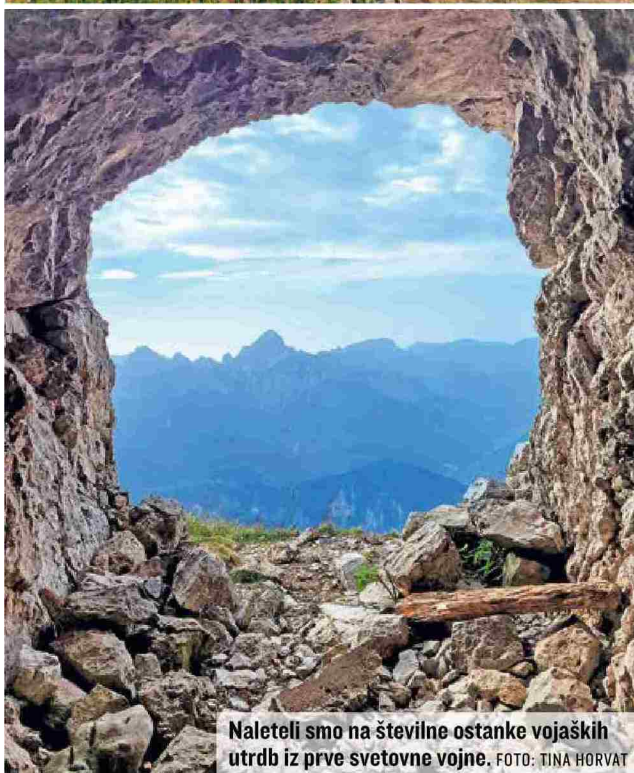
Prvak Monte Coglians

Prostrano karnijsko gorstvo se na vzhodu začne le malo za našo državno mejo z Italijo, v Kanalski dolini z najvzhodnejšim karnijskim dvatisočakom Ojstrnik, in se pne proti zahodu do Piancavalla. Na severu poteka po avstrijsko-italijanski meji nad dolino Zilje, na jugu se spušča v Furlansko nižino. Najvišji vrh Karnijskih Alp je 2780 metrov visoki Monte Coglians, mejna gora na grebenu med Italijo in Avstrijo. Vrh so italijanski vojaki med prvo svetovno vojno uporabljali kot opazovalnico, zato je tam moč videti še veliko ruševin vojaških utrd.

Na vrh smo se povzpeli po srednje težki ferati Amici della Montagna. FOTO: MANCA OGRIN

Čudoviti pogledi z vršnega grebena po karnijskem prostranstvu FOTO: TINA HORVAT

Naleteli smo na številne ostanke vojaških utrdb iz prve svetovne vojne. FOTO: TINA HORVAT

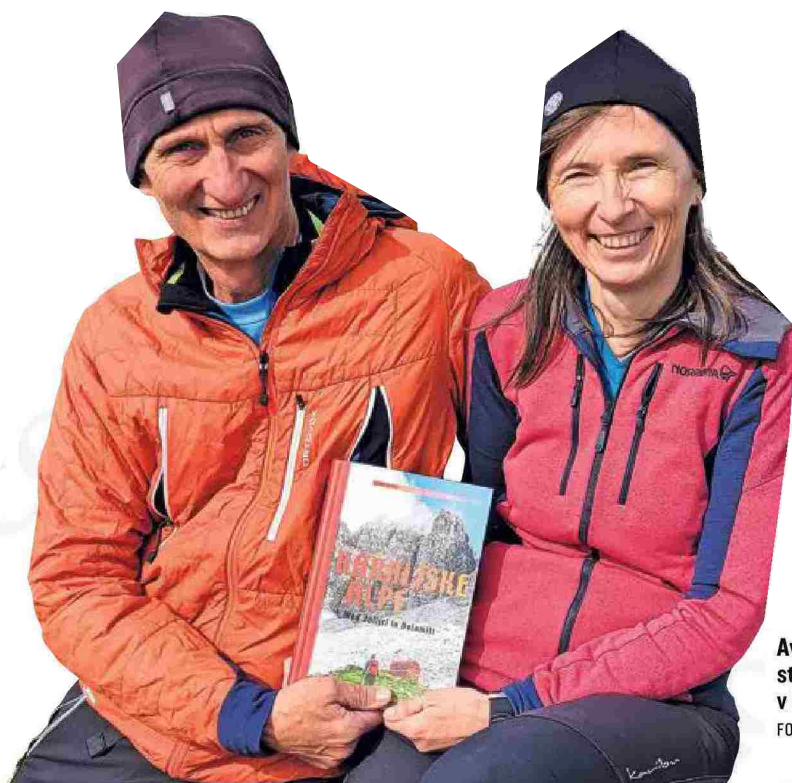
Izstop iz ferate, v ozadju vrh Monte Zermula FOTO: MANCA OGRIN

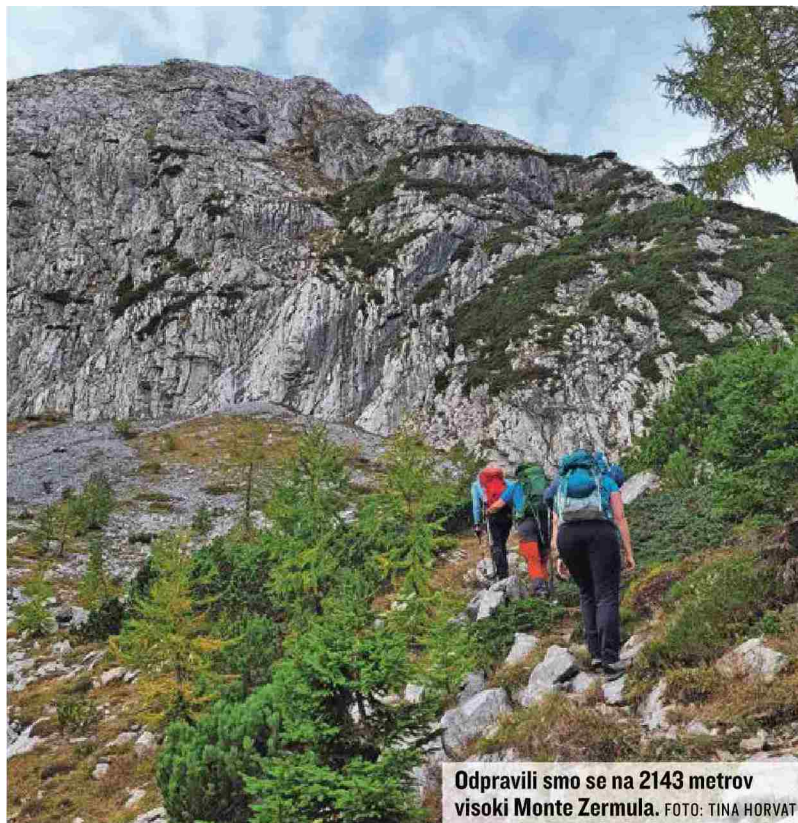
110

vrhov lahko
obiščete z vodnikom
Karnijske Alpe.

Pogled s karnijskega vrha proti
našim Julijcem. FOTO: MANCA OGRIN

Avtorja vodnika
sta nas popeljala
v Karnijske Alpe.
FOTO: TINA HORVAT

Odpravili smo se na 2143 metrov visoki Monte Zermula. FOTO: TINA HORVAT